

KOEN VAN KERKHOVEN //
SECRETARIS-GENERAAL COC

**Niet alleen de
koopkrachtmaatregelen
zijn van belang voor COC.
Werkbaar werk in onderwijs
vinden wij minstens even
belangrijk.**

De kogel is door de kerk: halleluja!

COC is tevreden met de maatregelen uit de nieuwe onderwijs-cao. Deze keer vroegen we geen globale loonsverhoging in ons eisencahier. Niet omdat die vraag niet relevant is, maar wel omdat we bewust hebben ingezet op onderwijskwaliteit en werkbaarheid. Toch voorziet ook deze cao in een aantal koopkrachtmaatregelen die samen met extra omkaderingsmiddelen en andere maatregelen het lerarenberoep aantrekkelijker kunnen maken. Een mooi evenwicht dus.

Vanaf 1 september 2021 krijgen personeelsleden die digitale communicatie nodig hebben om hun taken uit te voeren, een internetvergoeding van 20 euro per maand. De scholen krijgen ook meer middelen om personeelsleden digitaal uit te rusten. En vanaf 1 januari 2022 stijgt de fietsvergoeding van 0,15 euro naar 0,21 euro per kilometer. Dat is een logische inhaalbeweging ten opzichte van de Vlaamse ambtenaren.

Zoals gezegd zijn niet alleen die koopkrachtmaatregelen van belang voor COC. Werkbaar werk in onderwijs vinden wij minstens even belangrijk. De gekleurde middelen die de scholen vanaf 1 september 2021 krijgen voor werkdrukvermindering en de aanbevelingen rond deconnectie moeten daarvoor zorgen. De middelen om vakbondsafgevaardigden vrij te stellen, versterken het lokale sociale overleg en verhogen de betrokkenheid van het personeel bij het schoolbeleid. Het extra budget voor aanvangsbegeleiding kan ervoor zorgen dat minder starters het onderwijs verlaten.

Een woord van dank

De onderhandelingen verliepen vaak moeizaam, maar COC is het kabinet van minister van Onderwijs Ben Weyts en de Vlaamse regering dankbaar voor de ondertekening van de cao. Daarnaast dankt COC alle onderhandelaars van de onderwijskoepels en het gemeenschapsonderwijs. Na lang discussiëren was namelijk elke onderhandelaar bereid het bereikte akkoord te verdedigen bij de achterban. Alle organisaties ondertekenden uiteindelijk de cao, met uitzondering van het gemeenschapsonderwijs (GO!) en de Onderwijsvereniging van Steden en Gemeenten (OVSG). Dat is spijtig. Maar COC apprecieert wel dat iedereen het afsprakenkader over de vrijstelling van onze syndicaal afgevaardigden ondertekent!

Farce 1: de pot verwijt de ketel

Volgens OVSG haalt de maatregel om 'samen school te maken', waarbij (beperkte) middelen worden ingezet voor de syndicaal afgevaardigden, "mensen uit de klas terwijl er een lerarentekort is en er veel vragen op de scholen afkomen over leerachterstand na corona". Ook het gemeenschapsonderwijs verwijst naar die maatregel om de cao niet te onderschrijven, maar zij doen er nog een schep bovenop. Volgens hen dragen ook de maatregelen rond werkdrukvermindering bij tot het lerarentekort. Zo beweren zij dat "1.220 leerkrachten uit de klas worden gehaald".

Nochtans worden er géén uren uit de klas gehaald. De middelen voor werkdrukvermindering en voor samen school maken zijn nieuwe, gekleurde middelen die met cao-budget betaald worden. Zij komen niet uit het lestijdenpakket, integendeel. Bovendien kunnen met de uren voor samen school maken de problemen net wél aangepakt worden: met een noodzakelijke dialoog samen zoeken naar oplossingen voor het lerarentekort!

De pot verwijt de ketel, want heel wat lesuren worden al niet meer in de klas georganiseerd. We denken dan aan uren Bijzondere Pedagogische Taken of Interne Pedagogische Begeleiding. Die pakketten zijn volgens COC minstens het tienvoud van de middelen voor samen school maken. Bovendien zijn uren BPT en IPB geen extra lesuren, maar komen ze wel rechtstreeks uit het lestijdenpakket.

COC wil GO! en OVSG ook wijzen op een passage in het regeerakkoord¹, waarin de Vlaamse regering zich engageert om die situatie verder te onderzoeken. COC is bereid om een inventaris te maken van alle leraars in scholen en bovenschoolse organisaties die niet voor de klas staan, inclusief de lestijden die zij opsouperen. Die middelen en mensen terug voor de klas krijgen, zal de werkdruk verminderen voor al wie nu lesgeeft. Veel taken die die leraren buiten de klas opnemen, kunnen namelijk door collega's met andere diploma's opgevangen worden en met andere middelen betaald worden.

Farce 2: de voeling met het werkveld volledig kwijt

Zowel GO! als OVSG halen nog een tweede argument aan waarom zij de cao niet ondertekenden. Volgens het GO! "menen hun algemeen directeurs dat de maatregelen in de cao – onder meer 52 miljoen euro om de werklust te verlagen – het beeld schetsen dat alle leerkrachten overwerkt zijn". Er zijn in hun scholen "veel leerkrachten die helemaal niet klagen over werkdruk". We stellen voor dat die algemene directeurs het artikel over doorwerken tot aan het pensioen² eens lezen. En als die werkdruk niet erkend wordt, waarom verwijst het GO! er dan in haar missie³ zopas zelf nog naar?

OVSG vreest dan weer dat de middelen samen school maken de werkdruk van hun directies nog zullen doen toenemen. "Binnen het stedelijk en gemeentelijk onderwijs gebeurt het syndicaal overleg tussen het schoolbestuur en de vakbonden. *De rol van de directeur beperkt zich tot 'technisch expert'.*" COC staat versted dat er volgens OVSG tot nu toe geen (syndicaal) overleg is tussen de directie en de personeelsafvaardiging in hun scholen. Dat is een blamage voor de vele directeurs die grondig en ernstig overleg plegen. COC dringt dan ook aan op een onmiddellijke analyse van die situatie. Werd het sociale overleg de hele tijd met de voeten getreden in de stedelijke en gemeentelijke scholen? Of weet de koepel eigenlijk niet wat hun directies doen?

Farce 3: besparingen op de kap van een ondertekende cao?

De Vlaamse regering kondigde al voor de tweede keer deze legislatuur besparingen aan in onderwijs, nu voor 100 miljoen euro. Niemand vraagt zich daarbij af waarom⁴ onderwijs opnieuw zou moeten besparen. Maar nog vooraleer die vraag beantwoord is, (ver)wijst Katholiek Onderwijs Vlaanderen naar de nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst. Wanneer dat een eerste keer gebeurt, is dat misschien nog onschuldig. Bij een tweede keer gebeurt dat bewust. Dat heet dan indoctrineren. En bij een derde keer is dat bewust doordrukken. Dat heet dan provoceren.

Laat twee dingen voor iedereen duidelijk zijn: voor COC moet de cao onverkort uitgevoerd worden – *acta sunt servanda!*⁵ – en heeft onderwijs al meer dan genoeg bespaard!

Drie farces doen je maag keren. Maar gelukkig is er nog een lekker gerecht dat aangenaam verteert: tomaat farci⁶.

Koen

-
1. "De onderwijsmiddelen moeten in alle onderwijsniveaus prioritair ingezet worden waarvoor ze bedoeld zijn én waar de leerlingen die ze genereren zich bevinden: dat is in de klas en in de school. We brengen duidelijk in beeld hoeveel mensen en middelen van de scholen naar de koepels, netten en inrichtende machten of andere externen vloeien (= nulmeting). We nemen ter zake maatregelen."
 2. Zie artikel 'Kunnen we op deze manier blijven werken tot aan ons pensioen?', p. 18-20.
 3. "Door écht in te zetten op samenwerking, over scholen en scholengroepen heen, en door enkele leraren lessen te laten uitwerken die state of the art zijn, bundelen we de krachten en verlagen we de werkdruk."
 4. Zie artikel 'Internationale Dag van de Leraar ... of beter nog Internationale Dag van het Onderwijs!', p.5.
 5. Dat is een algemeen rechtsbeginsel dat van groot belang is in verschillende rechtstakken.
 6. Een heerlijke groente opgevuld met veel gehakt: dat is fijn gemalen vlees.